

ČERVEN

Červen je fajn měsíc. Kvetou lípy, které hezky voní, a s posledním dnem června končí škola a začínají prázdniny. Už aby tady byly, nemyslíte?

V červnu přechází kalendářní jaro do léta, proto se říká, že *Na svatého Jana otvírá se létu brána*. Svatého Jana Křtitele je 24. června, což je třetí den po letním slunovratu, dni, kdy je nejkratší noc a nejdelší den. Přesto ale nebývá sluníčka mnoho. Vždyť to znáte: „*Medardova kápě čtyřicet dní kape*“. On do střední Evropy přichází vždycky začátkem června monzun, tedy vlhké počasí, a vydrží dost dlouho. Medarda je 8. června, ale do 18. července, tedy těch čtyřicet dní, nevydrží být škaredě. Podle deštivého počasí se chovají i různé živočichové, třeba světlušky, které se nazývaly také „*svatojanské mušky*“. Proto se říkalo: „*Když svatojanská muška pěkně se leskne a svítí, bude počasí krásné a můžeme do přírody na tanec jít. Není-li ji však do svatého Jana vidět, budeme v chladnu a dešti doma sedět*“.

Kamila Antošová

VÝR NA OBRÁZKU

Vidíte na obrázku sedícího výra jeho *chvostky*? Kde je má?

na hlavě

VÍROVÝŘÍ KVÍZ O CENY

1 Na co byla výrovka?

- a - na chov výrů pro sokolnictví
- b - na lov ptáků, kteří útočili na výra sedícího na výrovce
- c - na lovení zvěře, protože výrovka je posed, ze kterého lovci výrají do tmy

2 Když roztáhnou křídla, kolik časopisů Krkonoše - Jizerské hory vedle sebe se mezi ně vejde?

- a - 4
- b - 8
- c - 6

3 Který výr je kuba?

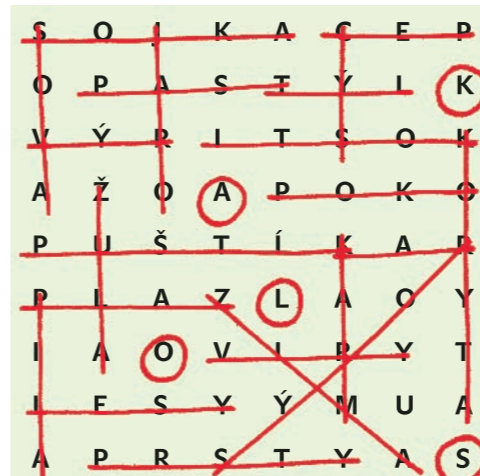
- a - ten, kterého ho používají sokolníci
- b - ten, který se ukazuje na hradech a zámcích jako atrakce
- c - ten, který se používal na výrovce

4 Loví výr i ježky?

- a - loví a žere je od břicha, kde ježek nemá ostny
- b - neloví, ale když najde nějakého mrtvého, pochutná si na něm
- c - ale kdeže, jak by lovil pichlavého ježka

5 Kde hnízdí výr?

- a - výr hnízdí na skalních římsách
- b - výr hnízdí v hnízdech po dravcích
- c - výr nehnízdí nikde, výr hnízdí někde

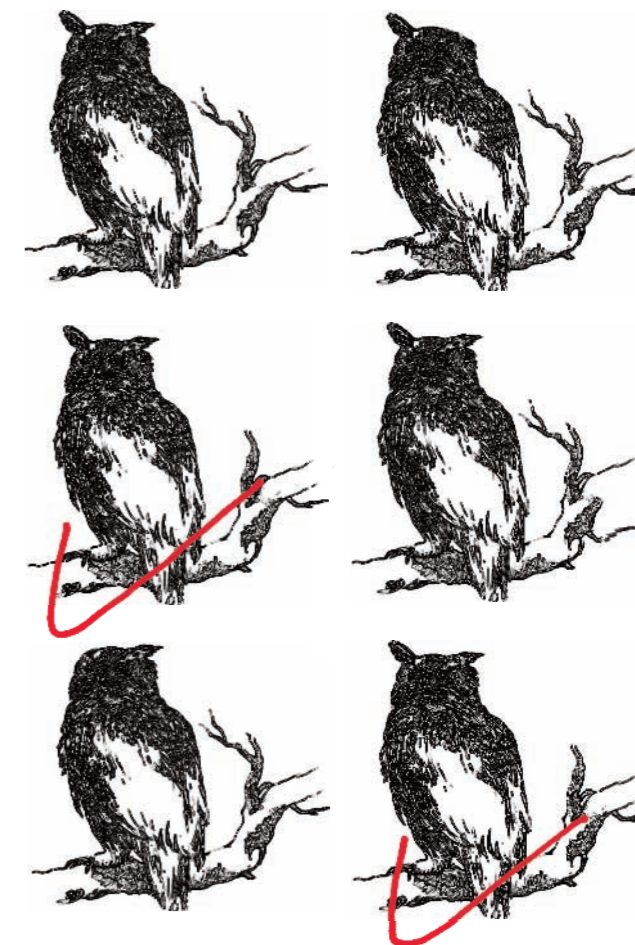

VÝŘÍ OSMISMĚRKA

Vyškrtněte-li z osmisměrky všechna níže uvedená slova, zbude vám šest písmenek. Pokud je přečtete zleva doprava a odshora dolů jako obyčejnou větu, zjistíte název zvířete, které je vypadá trochu jako výr, ale není to výr. Je mu jen podobný svým zbarvením, je ale menší. Neprozradíme vám jeho druhové jméno, protože bychom vám napovídali moc a nebyla by to žádná hádanka. Tohle zvíře jí skoro jenom hraboše polní, ptáky vůbec ne. Prý za rok dokáže nalovit až 2 000 hrabošů. To je asi 30 kg! Copak to je za hrabošožrouta?

~~cep, jaro, kar, konyta, kos, kosti, lesy, mrak, okop, past, pila, plaz, prsty, puščík, ronýs, sojka, sova, sýc, tál, víny, výr, zima, žula~~

kalous

VÝŘÍ SROVNÁVAČKA

Před sebou vidíte šest podobných obrázků výra. Jen dva z nich jsou stejné. Které to jsou?

Ahoj děti,

v listopadu se vám tady představil můj menší příbuzný – puščík. I když je to sova stejně jako já, vypadá už na první pohled trochu jinak. Na rozdíl od něj mám na hlavě tzv. *chvostky*, pírká, která mohou připomínat uši. Kvůli chvostkům nás myslivci řadí do skupiny sov ušatých. Samozřejmě to nejsou žádné ušní boltce jako mají lidi! Uši sice máme, ale boltce na nás nenajdete. Kdybyste nás s puščíkem viděli sedět na větvě vedle sebe, budete se divit, jak jsem proti němu veliký. Skoro dvakrát! Jakpak by ne, vždyť jsem největší evropskou sovou. Když letím a roztáhnou křídla, mají rozpětí přes 160 cm. To je tolik, jako když položíte vedle sebe osm časopisů Krkonoše - Jizerské hory! Tolik ještě neměříte ani vy na výšku. Jak jsem velký, tak lovím velkou kořist. Zajíce ulovím, bažanta si dám, volavka si není přede mnou jistá, králíka sežeru, různé opeřenci se taky před námi výry klepou. Dokonce si troufnu i na malého psa! Jistěže, drobotinou, jako jsou hraboši a žáby, nepohrdnu. Dokážu ulovit i ježka. Jen ho musím načnout od břicha, když tak píchá. Uživit moje 3 kg živé váhy dá práci. Než se najím, fakt se dost nalítám. Pro kořist si doletím až 15 km daleko. Vajíčka máme bílá jako datel, ale úplně kulatá, jako pingpongové míčky. Lidi nám je kdysi vybírali, líhli z nich výřata a pak je používali na výrovce. Ne na Výrovce, tedy chalupě nad Pecí pod Sněžkou! Výrovka byla berlička, tedy bidýlko, ke kterému výra přivázali za nohy tak, aby neuletěl. A protože lovíme i různé ptáky, tak ti – hlavně vrány a dravci – nás opravdu nemají rádi. A když vidí výra sedět na výrovce, tak na něj útočí a nalétávají. Lidi pak ty útočící ptáky stříleli nebo lovili do sítí. To se ale už nesmí. Výrovi na výrovce říkali *kuba* či *kubina*. Někdy nás používali jako sokolnického ptáka k lovu zvěře. No jo, ale s námi moc legrace jako s jinými dravci není. Co byste taky chtěli, když je náš latinský název *Bubo bubo*. Velkému nepříteli se umíme dobře bránit. Dokonce si před ním leheme na záda a vystrčíme proti němu ostré pařáty, jako když se pere kočka. Pak na nás nemůže.